

Sygn. akt IV CSK 25/21

POSTANOWIENIE

Dnia 26 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

w sprawie z powództwa [...] Bank Spółki Akcyjnej w W.
przeciwko M.P.

o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 26 października 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 31 lipca 2020 r., sygn. akt I ACa [...]

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) odstępuje od obciążenia skarżącego M.P. kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 31 lipca 2020 r., po rozpoznaniu sprawy z powództwa A. S.A. w W. przeciwko M.P. o zapłatę, na skutek apelacji Pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Ł. z 23 września 2019 r., oddalił apelację i odstąpił od obciążania Pozwanego kosztami zastępstwa procesowego na rzecz powoda.

Skargę kasacyjną złożył Pozwany zaskarżając wyrok Sądu Apelacyjnego w całości. Orzeczeniu zarzucił naruszenie prawa materialnego tj. art. 75c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz.U. z 2020 r., poz. 1896 ze zm.), art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 89 k.c. w zw. z art. 76 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483), art. 69

ust. 1 i 2 ustawy Prawo bankowe, art. 385¹ § 1 k.c. w zw. z art. 385¹ § 3 k.p.c. oraz naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, tj. naruszenie art. 243 k.p.c. w zw. z art. 231 k.p.c. Z uwagi na powyższe zarzuty wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z 31 lipca 2020 r. w całości oraz przekazanie sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania jak i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Pozwany wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., wskazując na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości oraz wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, tj. art. 69 ust. 1 i 2 oraz art. 75c ustawy – Prawo bankowe. Ponadto Pozwany wskazał na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

Powód w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej, oddalenie skargi kasacyjnej w całości oraz o zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest w polskim porządku prawnym ukształtowana jako nadzwyczajny środek zaskarżenia. Jej rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Postępowanie kasacyjne nie zostało ukształtowane jako trzecioinstancyjne postępowanie w sprawach indywidualnych, a zatem jako zwyczajne postępowanie odwoławcze od orzeczeń wydanych w sprawach rozpoznawanych przez sądy II instancji.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Ponadto Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Wniosek Skarżącego nie spełnia wymagań, o których mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Jak wskazano w postanowieniu składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 22 marca 2013 r., sygn. akt III CZP 85/12 (OSNC 2013, z. 11, poz. 132), dopuszczalne jest - co do zasady - dokonanie czynności prawnej zawierającej zastrzeżenie, że jej skutek zależy od skorzystania z uprawnienia lub woli wykonującego zobowiązanie, a zdarzenie zależne od zachowania strony może polegać na spełnieniu lub niespełnieniu świadczenia. Zastrzeżenie to podlega ocenie na podstawie art. 353¹ k.c., z uwzględnieniem normatywnej konstrukcji warunku określonej w art. 89 k.c. Rację ma Skarżący, że brak doręczenia wezwania do zapłaty i pouczenia o możliwości restrukturyzacji nie może prowadzić do skutecznego wypowiedzenia umowy. Jednakże ustalenia Sądu *ad quem* w niniejszej sprawie były odmienne.

Dopuszczone jest warunkowe wypowiedzenie umowy kredytowej, zastrzegając potrzebę jego kontroli w kontekście konkretnej umowy (przyjmowana co do zasady możliwość złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy o kredyt pod warunkiem niezapłacenia zadłużenia wymaga rozważenia, czy powinna mieć zastosowanie w kontekście postanowień konkretnej umowy, zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 25 czerwca 2020 r., sygn. akt II CSK 108/20, niepublikowane). Nie została wyłączona dopuszczalność zastrzeżenia warunku także w jednostronnej czynności prawnej obejmującej wypowiedzenie umowy. Zaakceptowane zostało stanowisko, że warunkiem może być także spełnienie świadczenia, ponieważ zapłata nie zawsze jest zdarzeniem całkowicie uzależnionym od dłużnika. Dodać przy tym trzeba, że konstrukcja warunkowego wypowiedzenia umowy kredytowej nie stanowi konstrukcji sprzecznej z ochroną interesu konsumenta, ponieważ daje klientowi „ostatnią szansę” na zachowanie wiążącej strony umowy.

Z kolei w zakresie dotyczącym wykładni art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz.U. z 2020 r., poz. 1896). Skarżący ograniczył uzasadnienie wniosku do powołania orzeczeń Sądów Apelacyjnych bez wskazania odpowiedniej argumentacji wymaganej dla prawidłowego umotywowania wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., dotyczącym przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, chodzi o łatwo dostrzegalne, mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy uchybienie przepisom prawa. Według utrwalonej linii orzecznictwa Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. tylko wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa albo wydane zostało w wyniku dostrzegalnej w sposób pewny i niewątpliwy bez potrzeby głębszej analizy jurydycznej błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 24 lutego 2012 r., sygn. akt V CSK 225/11, 13 kwietnia 2016 r., sygn. akt V CSK 622/15, niepublikowane). Przytoczone okoliczności powinny jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 20 października 2005 r., sygn. akt II CZ 89/2005, 24 lutego 2006 r., sygn. akt IV CSK 8/06, niepublikowane). Wykazanie powyższych okoliczności spoczywa na skarżącym, który powinien uczynić to w wyodrębnionym uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skonfrontowanie zaskarżonego orzeczenia z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala również na stwierdzenie, by spełniona została przesłanka oczywistej zasadności skargi. Przyjęcie skargi kasacyjnej nie może zatem również nastąpić na podstawie jej oczywistej zasadności. Prowizja za udzielenie kredytu została określona w sposób kwotowy. Art. 385¹ § 1 k.c. wskazuje, że kontroli nie podlegają postanowienia określające główne świadczenie stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. W niniejszej sprawie wystarczające jest więc spełnienie warunku transparentności świadczenia, natomiast Skarżący nie wskazał ani nie uprawdopodobnił żadnych okoliczności, które wskazywałyby na to,

iż postanowienie to nie spełniało powyższych wymagań. Przeciwnie, rozważania zawarte w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w tym zakresie pozostają ogólnikowe i nie spełniają wymagań stawianych motywom wniosku.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przesądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c.

ke